

“Democracy: Eleven writers and leaders on what it is – and why it matters”

กัญญกานต์ เสถียรสุคนธ์¹

โรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

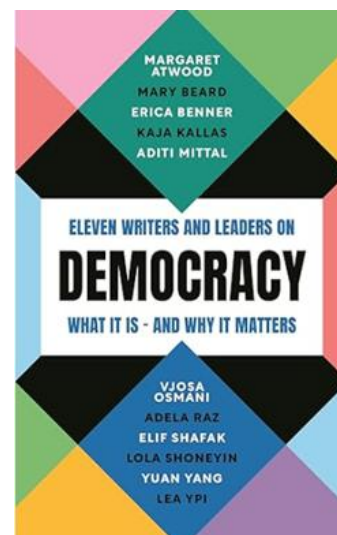
Kanyakarn Sathiansukon¹

¹School of Law and Politics, Suan Dusit University

ksathiansukon@gmail.com

รับบทความ : 4 เมษายน 2568 แก้ไขบทความ : 15 พฤษภาคม 2568 ตอรับบทความ : 9 มิถุนายน 2568

ชื่อเรื่อง	Democracy: Eleven writers and leaders on what it is – and why it matters
ผู้แต่ง	Margaret Atwood (Author), Mary Beard (Author), Elif Shafak (Author), Lea Ypi (Author), Lola Shoneyin (Author), Aditi Mittal (Author), Yuan Yang (Author), Erica Benner (Author), Adela Raz (Author), Kaja Kallas (Author), Vjosa Osmani (Author)
จำนวนหน้า	144
สำนักพิมพ์	IPS - Profile Books
ภาษา	อังกฤษ

หนังสือ Democracy: Eleven writers and leaders on what it is – and why it matters (2024) เป็นหนังสือที่นำเสนอทัศนะ ความคิดเห็นเรื่องประชาธิปไตยจากผู้หญิง จำนวน 11 คน ได้แก่ Elif Shafak นักกิจกรรมทางการเมืองชาวตุรกี-อังกฤษ Mary Beard นักประวัติศาสตร์และศาสตราจารย์ สาขาศาสตรคดี University of Cambridge

ชาวอังกฤษ Lola Shoneyin กวีและนักเขียนชาวไนจีเรีย Lea Ypi นักเขียนและศาสตราจารย์ สาขาทฤษฎีการเมือง London School of Economics ชาวแอลเบเนีย Kaja Kallas อดีตนายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐเอสโตเนียและปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองประธานคณะกรรมการยุโรป ชาวเอสโตเนีย Erica Benner นักปรัชญาการเมืองและนักวิชาการชาวอังกฤษ Margaret Atwood นักประพันธ์และนักวิจารณ์วรรณกรรม ชาวแคนาดา Adela Raz นักการเมืองและอดีตผู้แทนถาวรอู่ฟกานีสถานประจำสหประชาชาติ Aditi Mittal นักแสดงและนักเขียนชาวอินเดีย Yuan Yang นักเศรษฐศาสตร์และสมาชิกรัฐสภาสหราชอาณาจักร ชาวจีน-อังกฤษ และ Vjosa Osmani

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำโรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ประธานาธิบดีสาธารณรัฐคอซอวอ โดยผู้เขียนแต่ละคนจะรับผิดชอบหนึ่งบท แต่ละบทล้วนแล้วแต่มีการแสดงมุมมองต่อประชาธิปไตยที่น่าสนใจ กอปรกับการที่ผู้เขียนแต่ละคนมีพื้นฐาน บทบาทและอาชีพที่แตกต่างกัน ด้วยความน่าสนใจนี้ ผู้ปริทรรศน์มองว่าหนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านได้รับฟังเสียงของผู้หญิงจากหลากหลายสาขาอาชีพ จากทั่วทุกมุมโลก ทั้งจากแอลเบเนีย คอซอวอ เอสโตเนีย อัฟกานิสถาน ไนจีเรีย อังกฤษ และอินเดีย ผ่านมุมมองและการเล่าเรื่องจากเหตุการณ์โลกในปัจจุบัน ที่ถือว่าปี ค.ศ. 2024 เป็นปีแห่งความท้าทายของประชาธิปไตย

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ แบ่งออกเป็น 12 บท คือ บทนำ และมุมมองต่อประชาธิปไตยของผู้เขียน 11 คน ข้างต้น ดังจะขอลำถึงเนื้อหาแต่ละบทโดยสรุป ดังนี้

บทนำ โดย Roula Khalaf บรรณาธิการ Financial Times และ Juliet Riddell หัวหน้าฝ่ายสร้างสรรค์สื่อ Financial Times ที่กล่าวถึงปี ค.ศ. 2024 ว่าเป็นปีแห่งการเลือกตั้ง แต่การเลือกตั้งกลับเป็นทั้งเรื่องน่ายินดีในการเฉลิมฉลองอิสระในการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชน และเป็นความอับอายของกระบวนการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาอำนาจของคนบางกลุ่ม ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของประชาธิปไตยได้ลดต่ำลง ความเชื่อมั่น และความศรัทธาที่มีต่อประชาธิปไตยของผู้คนลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง ในหนังสือเล่มนี้จึงเป็นการรวบรวมทัศนะของผู้หญิงจากหลายหลายประเทศ และสาขาอาชีพที่มีต่อประชาธิปไตย ผ่านการตั้งคำถามถึงความหมายของประชาธิปไตย และบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงอ้างอิงจากรายงานขององค์การเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ – UN Women (2025) ประเทศที่มีผู้หญิงเป็นผู้ปกครองรัฐ หรือเป็นผู้นำรัฐบาล มีเพียง 25 ประเทศ จากประเทศทั้งหมดทั่วโลก และในภาพรวมของรัฐสภา สมาชิกผู้หญิงมีเพียง 27.2 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งหากสถานการณ์ยังเป็นเช่นนี้อยู่ ความเท่าเทียมทางเพศในสังคมประชาธิปไตยจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ไปอีกเกือบครึ่งศตวรรษ

บทที่ 1 Terra Incognita โดย Elif Shafak ในบทนี้ผู้เขียนได้เปรียบประชาธิปไตยเป็นเหมือนระบบนิเวศน์อันบอบบาง ที่ประกอบไปด้วยการตรวจสอบและถ่วงดุล สิทธิและความต้องการ อำนาจและความรับผิดชอบ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบที่เหมาะสมกับการทำงาน การศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยจึงจำเป็นต้องทำแบบบูรณาการเป็นภาพรวม เพราะการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอจะทำให้เกิดประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ การเชื่อมโยงให้ผู้คนทุกกลุ่มในสังคมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาธิปไตย และโน้มน้าวให้คนรุ่นใหม่ในสังคมเห็นถึงคุณค่าของประชาธิปไตย ไม่ตั้งตนเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ แต่ให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและเสริมสร้างประชาธิปไตยจึงมีความสำคัญ สิ่งนี้จะสร้างความเข้มแข็งให้แก่การเมืองการปกครองของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2 Us and Them โดย Mart Beard ในบทนี้ได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของประชาธิปไตยในสมัยกรีกยุคเน้นที่เอเธนส์ ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยวลีที่ว่าด้วย “หนึ่งคนหนึ่งเสียง (One Man One Vote)” โดยอธิบายถึงที่มาและบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทสังคมและการเมือง ณ เวลานั้น ตั้งคำถามถึงความเข้าใจกับข้อจำกัดของความเป็นประชาธิปไตยในอดีตเปรียบเทียบกับประชาธิปไตยในปัจจุบัน และชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดของการใช้

แนวคิดประชาธิปไตยแบบดั้งเดิมเป็นต้นแบบในการปกครอง ว่าความคิดดังกล่าวอาจต้องการการทบทวนอย่างระมัดระวังเพราะความหลากหลายของผู้คนในสังคม รวมถึงปัจจัยทางสังคมในปัจจุบันมีความแตกต่างจากยุคโบราณอย่างสิ้นเชิง

บทที่ 3 A Fragile State โดย Lola Shoneyin ในบทนี้ผู้เขียนได้ประพันธ์เป็นร้อยกรองที่ร้อยเรียงเหตุการณ์ทางการเมืองทั้งการรัฐประหาร และการปฏิวัติ ที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกาในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยผู้เขียนบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าส่งผลต่อเสถียรภาพของประชาธิปไตยอย่างไร รวมถึงตั้งคำถามถึงการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในทวีปแอฟริกาและบทบาทของประชาชนที่มีต่อประชาธิปไตย

บทที่ 4 Freedom, Progress and Capitalism โดย Lea Ypi ในบทนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงความหมายของ Freedom (เสรีภาพ) ผ่านประสบการณ์ของตนในวัยเด็ก ตั้งคำถามถึงความหมายของเสรีภาพที่ถูกควบคุมโดยรัฐในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งจากปัจจัยภายในรัฐและปัจจัยภายนอก รัฐเชื่อมโยงกับความท้าทายในบริบทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงความตึงเครียดและปัจจัยการพัฒนาของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบัน เข้ากับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยและโลกาภิวัตน์ ในช่วงท้ายผู้เขียนได้อธิบายถึงมุมมองของตนที่มีต่อเสรีภาพทั้งในทางทฤษฎี จริยธรรม และสถาบันทางการเมืองได้อย่างน่าติดตาม

บทที่ 5 On Democracy โดย Kaja Kallas ในบทนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงความสำคัญของการผนึกกำลังของประเทศต่าง ๆ เพื่อร่วมกันต่อสู้กับรัสเซียในสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน ผู้เขียนได้คาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหากยูเครนพ่ายแพ้สงครามในครั้งนี้ และชี้ให้เห็นว่าประชาธิปไตยไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เสรีภาพก็เช่นเดียวกัน การได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้นนั้นพวกเราทุกคนจะต้องลงมือทำหรือต่อสู้เพื่อให้ได้มา ด้วยการเผชิญหน้าอย่างกล้าหาญ การสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงานบริหารและนิติบัญญัติ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ จะโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนจะเป็นบททดสอบความเข้มแข็งของฝ่ายประชาธิปไตยในโลกปัจจุบัน ซึ่งแนวคิดของผู้เขียนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการวิเคราะห์ของ Rutger Bregman ถึงความจำเป็นที่ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคยุโรปต้องเข้ามาช่วยเหลือยูเครนในสงครามครั้งนี้ ในบทความเรื่อง Why Europe Needs Ukraine (2022)

บทที่ 6 What the West Forgot about Democracy โดย Erica Benner กล่าวคือผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการบรรยายภาพรวมของสถานการณ์ของประชาธิปไตยในปี ค.ศ. 2024 ซึ่งเป็นปีแห่งการเลือกตั้ง ประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของโลกจะเป็นผู้มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้เขียนได้อธิบายถึงความกังวล ความหวาดระแวง และความผิดหวังของประชาชนที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก และตั้งคำถามถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประชาธิปไตยในบริบทการเมืองโลกปัจจุบัน พร้อมทั้งนำผู้อ่านย้อนไปสู่ประสบการณ์ของผู้เขียนที่พบเจอขณะอาศัยในยุโรปตะวันออกช่วงต้นของการสิ้นสุดสงครามเย็นที่ผู้คนยังขาดศรัทธาและไม่มีความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การเกิดขึ้นของประชานิยมในโลกเสรีประชาธิปไตย นำมาสู่การตั้งคำถามถึงความเข้าใจในประชาธิปไตยแบบดั้งเดิม ความเข้าใจในประชาธิปไตยสมัยใหม่ และแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยในปัจจุบัน

บทที่ 7 Democracy โดย Margaret Artwood ผู้เขียนได้อธิบายถึงวงจรประชาธิปไตย โดยใช้แผนภาพที่แสดงให้เห็นถึงประเด็นที่เชื่อมโยงกันระหว่างเผด็จการเบ็ดเสร็จนิยม (Totalitarianism) ประเด็นความวุ่นวาย แนวคิดการเมืองฝ่ายซ้าย และแนวคิดการเมืองฝ่ายขวา ผ่านการยกตัวอย่างการเมืองเยอรมนีสมัยอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) และการถือกำเนิดของสหภาพโซเวียต อีกแผนภาพแสดงให้เห็นถึงประเด็นที่เชื่อมโยงกันระหว่างระบอบเผด็จการ (Dictatorship) ประเด็นความวุ่นวาย แนวคิดการเมืองฝ่ายซ้าย และแนวคิดการเมืองฝ่ายขวา โดยยกตัวอย่างการปกครองโรมันของจูเลียส ซีซาร์ (Julius Caesar) และการปกครองสหภาพโซเวียตของโจเซฟ สตาลิน (Joseph Stalin) และในช่วงท้ายผู้เขียนได้อธิบายถึงปัจจัยและความเป็นไปได้ของการเกิดวงจรดังกล่าว ในสถานการณ์ปัจจุบัน

บทที่ 8 Why Democracy Failed in Afghanistan โดย Adela Raz ในบทนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ทำให้ประเทศอัฟกานิสถานล้มเหลวในการใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยปกครองประเทศ ผ่านการอธิบายในมุมมองของตนในฐานะนักการเมืองและนักวิชาการ โดยเริ่มต้นจากบริบททางสังคมของประเทศอัฟกานิสถาน สถานการณ์ภายในประเทศ ระบอบการปกครอง และมุมมองของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลอัฟกานิสถานและประเทศมหาอำนาจและท้ายที่สุดผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่าแนวคิดประชาธิปไตยไม่ได้ล้มเหลวในอัฟกานิสถาน แต่เป็นสถาบันและกระบวนการทางการเมืองที่ล้มเหลวในการสนับสนุนและปกป้องประชาธิปไตย ซึ่งแนวคิดของผู้เขียนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ Jennifer Brick Murtazashvili ในบทความเรื่อง The Collapse of Afghanistan (2022)

บทที่ 9 In That Top โดย Aditi Mittal ในบทนี้ผู้เขียนได้นำเสนอในรูปแบบของบทสนทนาระหว่างผู้เขียนกับบิดา บนพื้นฐานของความเข้าใจที่ขัดแย้งในประเด็นของประชาธิปไตย บริบททางสังคมและวัฒนธรรม บทสนทนาเริ่มต้นจากการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมในสายตาของบิดา ข้อถกเถียงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการแต่งกาย ผูกโยงกับแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยในอินเดีย และสะท้อนถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของอินเดียที่มีต่อผู้หญิง ผู้เขียนจึงเน้นย้ำถึงการสร้างตัวตนของผู้หญิงอินเดียในระบอบการเมืองประชาธิปไตย

บทที่ 10 Why We Should Join Things โดย Yuan Yang ในบทนี้ผู้เขียนได้เล่าประสบการณ์ของตนเองระหว่างการทำงานในประเทศจีนเป็นระยะเวลา 6 ปี การที่ผู้เขียนพบเจอกับการถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในด้านต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาที่ตนอาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษ และตั้งคำถามถึงเสรีภาพในการดำเนินชีวิต เสรีภาพทางความคิด และเสรีภาพในการรวมกลุ่ม ที่ผู้เขียนมองว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้นเริ่มต้นได้ด้วยจิตสำนึก และการรวมกลุ่มของผู้คน การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประชาธิปไตย การถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพจึงเปรียบเสมือนกับขัดขวางการพัฒนาของประชาธิปไตย

บทสุดท้ายคือ บทที่ 11 Notes of a Wartime Child on Democracy โดย Vjosa Osmani ในบทนี้ผู้เขียนได้พาผู้อ่านย้อนรำลึกถึงประวัติศาสตร์และประสบการณ์ที่ผู้เขียนพบเจอในช่วงเวลาที่สโลโบดัน มิโลเชวิช (Slobodan Milošević) ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเซอร์เบีย อธิบายถึงสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้ประชาชนคอซอวอ หวังแทนประชาธิปไตย และมุมมองที่มีต่อประชาธิปไตยของชาวคอซอวอ นอกจากนี้ผู้เขียนยังกล่าวถึงบทบาทของผู้หญิงชาวคอซอวอต่อประชาธิปไตย และชี้ให้เห็นว่าประชาชนทุกคนต่างก็มีความสำคัญต่อการคงอยู่ของประเทศ และประชาธิปไตย

หนังสือเล่มนี้มีจุดเด่นที่สำคัญคือการให้คุณค่าทางความคิดแก่ผู้อ่าน ผ่านการอธิบายความหมายของประชาธิปไตยทั้งในบริบททางประวัติศาสตร์และในยุคปัจจุบัน ตั้งคำถามถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของประชาธิปไตยในภูมิภาคต่าง ๆ และตอกย้ำให้เห็นว่าประชาธิปไตยไม่สามารถเติบโตได้โดยปราศจากการมีส่วนร่วมของประชาชน และชี้ให้เห็นถึงความเปราะบางของประชาธิปไตยและบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในทางการเมือง การเดินทางสู่เป้าหมายความเป็นประชาธิปไตยสำหรับทุกคนยังคงถูกท้าทายด้วยแนวคิดเผด็จการเบ็ดเสร็จนิยม ความเข้มแข็งของภาคประชาชนจึงมีส่วนสำคัญในการผลักดันสู่เป้าหมาย เพราะประชาธิปไตยดำรงอยู่ได้ก็เพราะประชาชนที่เชื่อมั่นในประชาธิปไตยยังมีชีวิตอยู่

ในขณะเดียวกันเมื่อมีจุดเด่นก็ย่อมมีจุดด้อย เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องจำนวนหน้าของหนังสือ ทำให้สาระสำคัญที่ผู้เขียนยกมาในบางประเด็น ถูกลดทอนความสำคัญ ไม่ได้ขยายความเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในบางประเด็น ผู้อ่านต้องมีความรู้พื้นฐานในประเด็นนั้น ๆ จึงจะสามารถทำความเข้าใจ ติความได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ความไม่เป็นเอกภาพของเนื้อหาในบทความทั้ง 11 เรื่อง ทำให้เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ ไม่ได้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

หนังสือเรื่อง Democracy: Eleven writers and leaders on what it is – and why it matters สามารถเชื่อมโยงกับแนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมของพลเมืองทุกในการปกครอง แนวคิดว่าด้วยเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) ที่กล่าวถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชนด้วยอำนาจรัฐและอำนาจอธิธรรม รวมถึงแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) ผ่านการเคลื่อนไหวทางความคิดและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก จึงทำให้หนังสือเล่มนี้เหมาะสมกับผู้อ่านทุกกลุ่มที่มีความสนใจเรื่องประชาธิปไตย ในมิติที่แตกต่างจากหนังสือการเมืองโดยทั่วไป เนื่องจากการใช้คำศัพท์ที่ง่าย ภาษาที่มีความสละสลวย แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ใช้ภาษาที่มีความเป็นวิชาการและใช้คำศัพท์ที่ลึกเกินกว่าการเข้าใจ จึงเหมาะกับทั้งใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบการเรียน เพื่อนำไปสู่การคิดเชิงวิพากษ์ระหว่างนักเรียน นักศึกษา และอาจารย์ และหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับผู้อ่านทั่วไปที่สนใจเรื่องประชาธิปไตย บทบาทของพลเมือง และความเท่าเทียมกันทางเพศ และหากได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ผู้อ่านจะเปิดมุมมองสู่ความเข้าใจประชาธิปไตยว่าไม่ใช่เพียงระบอบการปกครอง แต่เป็นสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการเคารพในความแตกต่างหลากหลาย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์จากเนื้อหาในหนังสือที่เต็มไปด้วยข้อมูลที่อาจจะแตกต่างจากความเข้าใจเดิมของตน นำไปสู่การเข้าใจบทบาทของตนในฐานะพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- Bregman, R. (2022). **Why Europe Needs Ukraine**. <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2022/04/why-europe-needs-ukraine/629476/>.
- Murtazashvili, J. B. (2022). The Collapse of Afghanistan. [Electronic version]. *Journal of Democracy*, 33(1), 40-45.
- Un Women. (2025). **Facts and figures: Women's leadership and political participation**. <https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-womens-leadership-and-political-participation>.

